

ДО

ЕЛЕН ГЕРДЖИКОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА

СТОЛИЧЕН ОБЩНСКИ

СЪВЕТ

ДОКЛАД

ОТ

ВЕСЕЛИН КАЛАНОВСКИ - общински съветник в Столичен общински съвет

МИХАИЛ ПАРГОВ - общински съветник в Столичен общински съвет

Относно: Трудовите възнаграждения на персонала в Общинските театри в София

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Най-ценният актив на столичните общински театри са хората на сцената и зад нея. Всички онези, които създават и поддържат представленията, които привличат публика и правят възможно съществуването на театъра. Грижата за тях би трябвало да е действителен (ще рече - подкрепен с действия) приоритет на Столична община.

Целта на този доклад е да представи накратко състоянието на трудовите възнаграждения в общинските театри в момента, както и да предложи подкрепени с аргументи подобрения.

Предисторията

Започналата преди около 10 години промяна във финансирането на Столичните общински театри доведе до изменение на начина за издръжка на сродните държавни културни институти в България.

За съжаление в последните години СО отстъпва от заявената си политика в тази сфера и днес редица държавни театри се радват на по-добро финансово състояние и изравнено (а често и по-високо) заплащане за труда на творческия и технически персонал.

Какво предвижда бюджетът за култура на СО за 2020?

Предвиденото повишение чрез Столичния бюджет за 2020 г. с 15% в този сектор е

похвално желание за запазване на постигнатото преди години, но само ако не сме запознати с базата, от която започва покачването.

Как е формирана базата за нарастване на възнагражденията?

През 2018 г. бюджетът за заплати и възнаграждения по трудови правоотношения на персонала (501-00) в столичните общински театри е 3 065 943 лв. През 2019 г. същото перо е намалено на 2 801 279 лв. (намаление с 264 664 лв.), без да се забелязват съществени изменения в броя щатни служители. Това е и фиксираната основа за преизчисляване на заплатите в бюджет 2020 г. От тази гледна точка предвижданото увеличение с 15% спрямо 2019 г. (около 420 191 лв.), де факто спрямо 2018 г. е увеличение на този раздел с не повече от 5% (само със 155 527 лв.). Това е при оптимистичен вариант за равно покачване на перата, защото Проектно-бюджет 2020 г. предвижда увеличение в сектор Култура, а това не дава основания да се предполага, че ще засегне пропорционално фонд работни заплати в Столичните театри.

Мотиви

Каква е моментната картина към 19.12.2019 г.?

В момента Основната работна заплата в Столичните театри е драстично по-ниска от средната работна заплата в София (според НСИ), а в някои случаи е по-ниска и от минималната за България.

Централен Куклен Театър:

- пом.режисьори - между минимална 500 лв.(!) и максимална 700 лв.;
- актьори - между 660 и 850 лв.;
- техн. служби - между 670 и 700 лв.;
- зам. директор - 990 лв.

Театър Възраждане:

- техн. служби и персонал - между минимална 560 лв.(!) и максимална 732 лв.;
- актьори - между 777 и 788 лв.;
- зам. директори - между 1176 и 1274 лв.

Според получената справка ръководството не може да изплаща и допълнително възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит в размер на 1%, тъй като основните месечни заплати трябва да се намалят още, за да компенсират разликата от 0,4% за всяка година придобит стаж.

Театър София и Малък Градски Театър, поради грешка в запитването, са предоставили данни за брутна работна заплата, а не за основна. Преизчислението на сумите от справките показва приблизително същата основна работна заплата като в другите два театъра.

На фона на тази картина Столична Община обявява конкурс за младши експерт, бакалавър, без изискване за професионален опит и с таван на основната работна заплата от 1600 лв. - например конкурс № РВР19-РД56-154/02.07.2019 г.

На 20.11.2018 г. е подписан Браншов колективен трудов договор между Министерство на културата, Българската асоциация на работодателите в областта на културата, Независима синдикална федерация „Култура“ към КНСБ, Национална федерация „Култура“ към КТ Подкрепа и Сдружение „Съюз на артистите в България“. Договорът е вписан в специалния регистър на Изпълнителна агенция “Главна инспекция по труда” на 30.11.2018 г. под № 20, съгласно чл.53, ал.2 от Кодекса на труда. В него е предвидено минималното основно трудово възнаграждение на работещите в театрите да бъде обвързано с коефициент към минималната заплата в България.

Коефициентите са:

- за технически и помощен персонал -1,4;
- за актьорски състав - 1,5;
- за сценографи, композитори и режисьори - 1,8;
- за зам.директори - 2,1.

От 01.01.2020 г. минималната заплата в България е/ще бъде 610 лв. Това би трябвало да определя следната минимална ОРЗ:

- за технически и помощен персонал - 854 лв (610 x 1,4);
- за актьорски състав - 915 лв. (610 x 1,5);
- за сценографи, композитори и режисьори - 1098 лв. (610 x 1,8);
- за зам.директори - 1281 лв. (610 x 2.1).

Макар и СО формално да не е страна по договора, то той е подписан от Държавата в лицето на министър Банов, както и от всички представителни организации в бранша. Още повече, че двама от директорите на Общински театри са съоснователи на подписалата Българската асоциация на работодателите в областта на културата (БАРОК). Последен, но по същество най-важен, е въпросът иска ли Столичната община да извоюва отново загубената си лидерска позиция при формиране на политики в културата и да подпомогне творците си като свой основен нематериален актив.

Сблъскахме се вече с два от въпросите на администрацията при искане на промяна в Проекто-бюджета (особено когато става дума за работни възнаграждения):

1. **Защо да вдигаме заплатите, след като получават ДМС (допълнително материално стимулиране) от собствени приходи?**

Допълнителното материално стимулиране е механизъм, подкрепящ активността на твореца в условия на труд, често разминаващи се дори с КТ. Ненормираният работен

ден, психическото и физическо натоварване, шестдневната работна седмица (понякога седемдневна), допълнителната подготовка и анализ на задачите в извънработно време, и т.н., много лесно демотивират от професията. Освен това, театрите преразпределят приходите от билети по методология, гласувана и приета от тях самите. Нормално и логично е съставите да се доминират от желанието да запълват ямите в персоналния бюджет на всеки от тях, вместо да заделят за самата си дейност. От това потърпевша е само театралната продукция в театрите на София. Към момента механизмът е приблизително 60% ДМС и 40% процента за дейност.

При задоволяване на личните финансови нужди от фонд РЗ на театралните състави, стойностите могат да се обърнат и средствата да отидат за по-добра сценография и костюми, по-добра реклама, повече творчески риск, повече работа с нови публики... Нали в Програмата за култура - София 2023 г. имаше раздел „развитие на публики“?

И още нещо - какво се случва с материалното стимулиране, когато театрите са във ваканция и няма приходи от билети? Какво се случва с един творец ако се разболее и трябва да отсъства 2,3,6 месеца? Остава със заплата между 700 и 900 лв.?!

Въпреки удачността на механизма ДМС по отношение на активността, той има и своите несъвършенства и невъзможност за равно и повсеместно прилагане.

Най-ярък пример е Централен куклен театър - институт, който се стреми освен да поднася качествен културен продукт, да изпълнява и социална, и възпитателна функция. Това е мястото, което често пъти се явява първият досег на децата с изкуството, първият урок по поведение в културна среда, формират се първи духовни ценности. Там се култивира онази необходимост от изкуство, която ще ги заведе по-късно в драматичните театри, а (може би) и до ОКИ „Топлоцентра“ , на среща с български авангард. В Централния куклен театър обаче ДМС почти няма, защото представленията са на цени от 5 до 10 лв. Въпреки че имат повече представления от всеки друг софийски театър, а заплатите им са сред най-ниските. Администрацията на СО им казва - качете цените и разпределете от прихода ДМС! Какво става тогава със социалната функция? Какво става с детето, което няма 15 -20 лв. за билет, а носи онази свещичка, която трябва само да се запали?

Администрацията на СО няма да създаде следващия Карамитев, Кондов, Шопов, Калоянчев и т.н., но е длъжна да осигури достоен живот на онези, които могат да го извършат! Дайте им шанс да продължат по пътя, който са избрали - другото те го могат и ще го направят.

Последните две изречения се отнасят не само за творците от ЦКТ.

Остава и вторият основен въпрос:

2. Откъде да вземем тези средства?

Едва ли е в длъжностната характеристика на един Общински съветник да извършва оперативните дейности на общинската администрация, но ще си позволим да насочим вниманието Ви към две сериозни възможности за по-добро планиране на

необходимите финанси и в резултат на това осигуряване на средства за нормален живот и реализация на театралните дейци:

- Любопитен момент е, че през 2018 и 2019 г. в сектор Театър остава неконсумиран бюджетен излишък от перото, предназначено за основен ремонт на материални дълготрайни активи (§51-00). Обща стойност на неизразходваните средства е 892 689 лв. (респективно 2018 г. - 428 061 лв., 2019 г. към 31 октомври - 464 628 лв.). Всяка от тези суми се преразпределя като остатъчна (преходна) стойност към следващия Общински бюджет.
- Предстояща тема за по-задълбочен анализ е предвиденият ремонт от СО на два културни института в София, възлизащи на умопомрачителните за всеки занимавал се със строителство суми от общо 25 милиона лв., т.е. от близо 5000 лв. на кв. метър (при цена на завършено ново строителство с проектирането от 1000 до 1500 лв. на кв.м.).

Въз основа на гореизложеното, предлагаме Столичният общински съвет да обсъди и приеме решение:

1. Приема доклада;
2. Възлага на кмета на Столична община - г-жа Йорданка Фандъкова да предвиди в проекта на бюджет за 2020 г. покачване на сумата в раздел Театри (7735), Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения (§ 10-00) на 3 525 800 лв. , което представлява покачване с 15% на базата на бюджета в това перо от 2018 г., а не на базата от бюджет 2019 г.
3. Възлага на кмета на Столична община - г-жа Йорданка Фандъкова да изиска от Ръководствата на Столичните Общински театри прилагане на БКТД от 20.11.2018 г. и приравняване на основните трудови възнаграждения на техния персонал, до размера предвиден в Браншовия трудов договор.

Приложения: справки от Столичните общински театри, Браншово споразумение 2018 г., вписване на БКТД в регистъра на Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда", Проект за решение на СОС.

С уважение,

Веселин Калановски
Михаил Паргов

РЕШЕНИЕ

№..... на Столичния общински съвет от ...../...../2020 г.

За: Покачване Основните трудови възнаграждения на персонала, нает по трудови и служебни правоотношения в Столичните Общински театри.

Въз основа на чл. 17, чл. 20 и чл.21 от Закона за местно самоуправление и местна администрация и чл. 6, чл. 7 и чл. 10 от Правилника за организацията и дейността на Столичния общински съвет

СТОЛИЧНИЯТ ОБЩИНСКИ СЪВЕТ**РЕШИ:**

1. Приема доклада;
2. Възлага на кмета на Столична община - г-жа Йорданка Фандъкова да предвиди в проекта на бюджет за 2020 г. покачване на сумата в раздел Театри (7735), Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения (§ 10-00) на 3 525 800 лв. , което представлява покачване с 15% на базата на бюджета в това перо от 2018 г., а не на базата от бюджет 2019 г.
3. Възлага на кмета на Столична община - г-жа Йорданка Фандъкова да изиска от Ръководствата на Столичните Общински театри прилагане на БКТД от 20.11.2018 г. и приравняване на основните трудови възнаграждения на техния персонал, до размера предвиден в Браншовия договор.

Настоящото решение е прието на заседание на Столичния общински съвет, проведено на ...../...../2020 г. и е подпечатано с официалния печат на Столичния общински съвет.

Председател на Столичен общински съвет:.....

/Елен Герджиков/

Юрист от администрацията

На Столична община: .....

/...../

/___/2019 г./